

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobare Metodologiei de
identificare și desemnare zonelor vulnerabile și zonelor sensibile

Denumirea autorului și participanții la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile și a zonelor sensibile, este elaborat în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011.

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) cu suportul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova” finanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare prin intermediul ONG „OIKUMENA”.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați

Terenurile agricole, în special cele arabile, pășuni, pajiști și plantații multianuale dețin 74 % din suprafața totală a Republicii Moldova. În acest context, aportul de nutrienți de pe terenurile agricole este foarte esențial, iar cantitatea totală de azot ce ajunge în apă de pe diferite categorii de terenuri influențează negativ calitatea resurselor acvatice. De asemenea, utilizarea intensă a îngrășămintelor chimice provoacă o poluare intensă a resurselor de apă cu nutrienți, colmatarea apelor de suprafață precum și alte procese negative.

Astfel, necesitatea elaborării anexei nr. 1 a prezentului proiect de hotărâre de Guvern, reiese din importanța protecției resurselor acvatice prin identificarea zonelor deja expuse poluării cu nitrați și aplicarea restricțiilor la utilizarea compușilor de azot în agricultură.

De asemenea, menționăm că legislația în vigoare nu reglementează expres modalitatea de identificare a zonelor vulnerabile la nitrați proveniți din surse agricole. Prin urmare, se impune aprobarea unei metodologii în baza căreia se vor identifica zonele afectate de poluarea cu nitrați din agricultură, va fi posibilă monitorizarea în timp și diminuarea efectului negativ al nitraților asupra mediului ambiant și în special, asupra resurselor acvatice.

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile

Poluarea resurselor acvatice cu ape reziduale reprezintă o problemă majoră cu care se confruntă Republica Moldova. În acest context, cantitatea compușilor de azot și fosfor care ajung în resursele de apă, urmare a deversării apelor uzate orășenești și a apelor uzate provenite din sectoarele industriale influențează negativ starea ecologică a resurselor de apă precum și a ecosistemelor acvatice.

Astfel, necesitatea elaborării anexei nr. 2 din prezentul proiect de hotărâre de Guvern, reiese din importanța protecției resurselor acvatice prin identificarea zonelor sensibile la nutrienți și prin aplicarea unor restricții speciale pentru deversarea apelor uzate în aceste zone.

În acest context, în vederea realizării obiectivelor stabilite în domeniul protecției mediului înconjurător de efectele negative datorate evacuărilor de ape încărcate, în special cu compuși ai azotului și fosforului, apare necesitatea de elaborare a unei metodologii în baza căreia se vor identifica zonele sensibile supuse riscului de poluare cu ape reziduale și se vor impune măsuri speciale de protecție a acestora și a mediului ambiant în ansamblu.

Proiectul hotărîrii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu prevederile art. 19¹ alin. (2) lit. d) al Legii apelor nr. 272/2011. Potrivit Legii apelor nr. 272/2011 (art. 19¹ alin. (2) lit. d) zonele sensibile la nutrienți, inclusiv zonele vulnerabile și zonele sensibile la nutrienți.... identificate în baza unei metodologii aprobate de către Guvern.

Astfel, organul central al administrației publice în domeniul mediului identifică și desemnează zonele vulnerabile care alimentează apele identificate drept ape poluate din activități agricole sau contribuie la poluarea lor și zonele sensibile la nutrienți identificate drept ape poluate cu azot și fosfor proveniți în urma deversării apelor uzate, care afectează starea de calitate a resurselor de apă.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați, prevăzută la anexa nr. 1 a proiectului hotărîrii de Guvern, va constitui documentul de referință în baza căruia se vor identifica și desemna zonele vulnerabile la nitrații proveniți din surse agricole.

Astfel, metodologia prevede reglementarea modalității de identificare și delimitare a zonelor vulnerabile la nitrați în baza analizei datelor de monitorizare a concentrațiilor de nitrați, a caracteristicilor fizice și de mediu ale apelor și terenurilor, a comportamentului compușilor de azot în apă și sol.

Procedura de identificare și delimitare a zonelor vulnerabile la nitrați va include o serie de etape necesare de parcurs și anume: colectarea datelor de monitorizare a conținutului de azot neorganic, determinarea prezentă și viitoare a concentrației de azot neorganic în baza unor metode specifice, estimarea cantității de azot mineral transferat în apele de suprafață și/sau subterane din surse agricole, stabilirea hotarelor și suprafețelor terenurilor care curg și drenează corpurile de apă, desemnarea bazinului hidrografic ca zonă vulnerabilă.

De asemenea, metodologia reglementează condițiile de monitorizare a cantității de nitrați în zonele declarate vulnerabile, precum și modalitatea de revizuire și completare a acestor zone.

Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile, prevăzută la anexa nr.2 a proiectului hotărîrii de Guvern, va constitui documentul de referință în baza căruia se vor identifica și desemna zonele sensibile la nutrienți proveniți ca urmare a deversării apelor uzate.

Metodologia prevede reglementarea modalității de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați în baza analizei datelor de monitorizare a concentrației azotului și fosforului provenit din descărcările de ape uzate.

Procedura de identificare și delimitare a zonelor sensibile la nutrienți va include o serie de etape necesare de parcurs, și anume: identificarea și colectarea datelor de monitorizare a conținutului de azot și fosfor din secțiunile de monitoring, identificarea zonelor eutrofizate și a celor susceptibile la eutrofizare, examinarea datelor de monitorizare colectate și desemnarea propriu-zisă a zonelor sensibile la nutrienți.

Totodată, metodologia reglementează și condițiile de monitorizare a cantității de azot și fosfor proveniți de la deversarea apelor uzate în zonele declarate sensibile, precum și modalitatea de revizuire și completare a acestor zone.

Fundamentarea economică-financiară

Implementarea prezentului proiect de hotărîre de Guvern nu necesită alocarea resurselor financiare de la bugetul de stat.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului hotărîrii de Guvern va asigura implementarea prevederilor Legii nr. 272/2011, în special al art. art. 19¹ alin. (2) lit. d) care prevede „zonele sensibile la nutrienți, inclusiv zonele vulnerabile și zonele sensibile...identificate în baza unei metodologii aprobate de Guvern”.

Urmare a aprobării proiectului hotărîrii de Guvern, MADRM, prin intermediul autorităților din subordine se vor identifica și desemna zonele vulnerabile la nitrați și zonele sensibile la nutrienți, aplicînd restricții la utilizarea a nitraților și nutrienților (azot și fosfor) în aceste zone, cu monitorizarea tendinței în timp a acestora și înlăturarea efectelor negative produse.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de hotărîre de Guvern va fi plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului la compartimentul Transparență decizională/Proiecte de documente, precum și pe www.particip.gov.md.

Ministru

Ion PERJU